

БАНКУУДЫН ЗЭЭЛИЙН ТӨЛӨВ

(2025 оны II улирлын түүвэр судалгааны тайлан)

Судалгааны товч үр дүн

Банкуудаас 2025 оны 7 дугаар сарын 2-9-ний өдрийн хооронд санал асуулга хэлбэрээр өнгөрсөн болон ирэх 3 сарын хугацааны зээлийн шалгуур, нөхцөл, эрэлт, нийлүүлэлтийн талаарх мэдээллийг цуглуулан нэгтгэж, тайлан боловсруулав. Үр дүнг товч танилцуулбал:

Зээлийн шалгуур

- Өнгөрсөн 3 сарын хугацаанд банкууд ААН, иргэдийн зээлийн шалгууртаа өөрчлөлт оруулаагүй байна.
- Ирэх 3 сарын хугацаанд том банкууд ААН-ийн зээлийн шалгуураа бага зэрэг сулруулах, иргэдийн зээлийн шалгуураа хэвээр нь хадгалах төлөвтэй байгаа бол дунд болон жижиг банкууд зээлийн шалгуураа хэвээр нь хадгалах хандлагатай байна.

Зээлийн нөхцөл

- Өнгөрсөн 3 сарын хугацаанд банкууд ААН, иргэдийн зээлийн нөхцөлдөө өөрчлөлт оруулаагүй байна.
- Ирэх 3 сарын хугацаанд банкууд зээлийн нөхцөлөө хэвээр хадгалах хүлээлттэй байна.

Зээлийн эрэлт

- Өнгөрсөн 3 сарын хугацаанд том банкуудын ААН-ийн зээлийн эрэлт бага зэрэг нэмэгдсэн бол иргэдийн зээлийн эрэлт төдийлөн өөрчлөгдөөгүй байна. Дунд болон жижиг банкуудын зээлийн эрэлтэд өөрчлөлт ороогүй байна.
- Ирэх 3 сард том банкуудын ААН-ийн зээлийн эрэлт бага зэрэг нэмэгдэж, иргэдийн зээлийн эрэлт өөрчлөгдөхгүй хэвэндээ байна гэсэн хүлээлттэй байна. Дунд болон жижиг банкуудын хувьд зээлийн эрэлт өөрчлөгдөхгүй гэж үзжээ.

Зээлийн нийлүүлэлт

- Ирэх 3 сард том банкууд ААН-ийн зээлийн нийлүүлэлтээ бага зэрэг нэмэгдүүлэх төлөвтэй байна. Харин дунд болон жижиг банкууд зээлийн нийлүүлэлтээ хэвээр хадгалах хандлагатай байна.

Хүснэгт 1.1 Судалгааны нэгдсэн үр дүн								
Банкууд / Зээлийн төлөв	Зээлийн шалгуур		Зээлийн нөхцөл		Зээлийн эрэлт		Зээлийн нийлүүлэлт	
	ААН	Иргэд	ААН	Иргэд	ААН	Иргэд	ААН	Иргэд
Өнгөрсөн 3 сарын хугацаанд								
Том	0	0	0	0	↑	0		
Дунд	0	0	0	0	0	0		
Жижиг	0	0	0	0	0	0		
Ирэх 3 сарын хугацаанд								
Том	↓	0	0	0	↑	0	↑	0
Дунд	0	0	0	0	0	0	0	0
Жижиг	0	0	0	0	0	0	0	0

Тэмдэглэл: ↑ бага зэрэг чангарах/нэмэгдэх; ↑↑ нэлээд чангарах/нэмэгдэх; 0 өөрчлөгдөөгүй; ↓ бага зэрэг сулрах/буурах; ↓↓ нэлээд сулрах/буурах

Судалгааны зорилго

Энэхүү судалгааны зорилго нь банкуудаас олгож буй зээлийн шалгуур, нөхцөл, эрэлт болон нийлүүлэлт, тэдгээрийн цаашдын төлөвийг тодорхойлоход оршино.

Судалгааны хамрах хүрээ

Банкны зээлийн төлөвийн судалгаанд нийт 12 банкиг хамруулсан бөгөөд тухайн банкны зээлийн үйл ажиллагаа хариуцсан удирдах албан тушаалтнуудаас асуулга авсан болно.

Арга зүйн товч тайлбар

Банкны зээлийн төлөвийн судалгааг санал асуулга хэлбэрээр зохион байгуулдаг бөгөөд (i) зээлийн шалгуур, (ii) зээлийн нөхцөл, (iii) зээлийн эрэлт болон (iv) зээлийн нийлүүлэлт гэсэн 4 үндсэн хэсгээс бүрдэнэ. Судалгааны үр дүнг нэгтгэхдээ банкуудын чанарын хариултуудыг нэг утгатайгаар тодорхойлохын тулд тоон утга руу хөрвүүлсэн. Ингэхдээ $[-1;+1]$ хоорондох утгуудад чанарын асуултуудыг Хүснэгт 1.2-т өгөгдсөн байдлаар индексэд хөрвүүлдэг.

Хүснэгт 1.2 Индексийн тооцоолол					
Индексийн утга	-1.0	-0.5	0	0.5	1.0
Зээлийн шалгуур	Нэлээд суларсан/суларна	Бага зэрэг суларсан/суларна	Өөрчлөгдөөгүй	Бага зэрэг чангарсан/чангарна	Нэлээд чангарсан/чангарна
Зээлийн нөхцөл	Нэлээд суларсан/суларна	Бага зэрэг суларсан/суларна	Өөрчлөгдөөгүй	Бага зэрэг чангарсан/чангарна	Нэлээд чангарсан/чангарна
Зээлийн эрэлт	Нэлээд багассан/багасна	Бага зэрэг багассан/багасна	Өөрчлөгдөөгүй	Бага зэрэг нэмэгдсэн/нэмэгдэнэ	Нэлээд нэмэгдсэн/нэмэгдэнэ
Зээлийн нийлүүлэлт	Нэлээд бууруулна	Бага зэрэг бууруулна	Өөрчлөхгүй	Бага зэрэг нэмэгдүүлнэ	Нэлээд нэмэгдүүлнэ

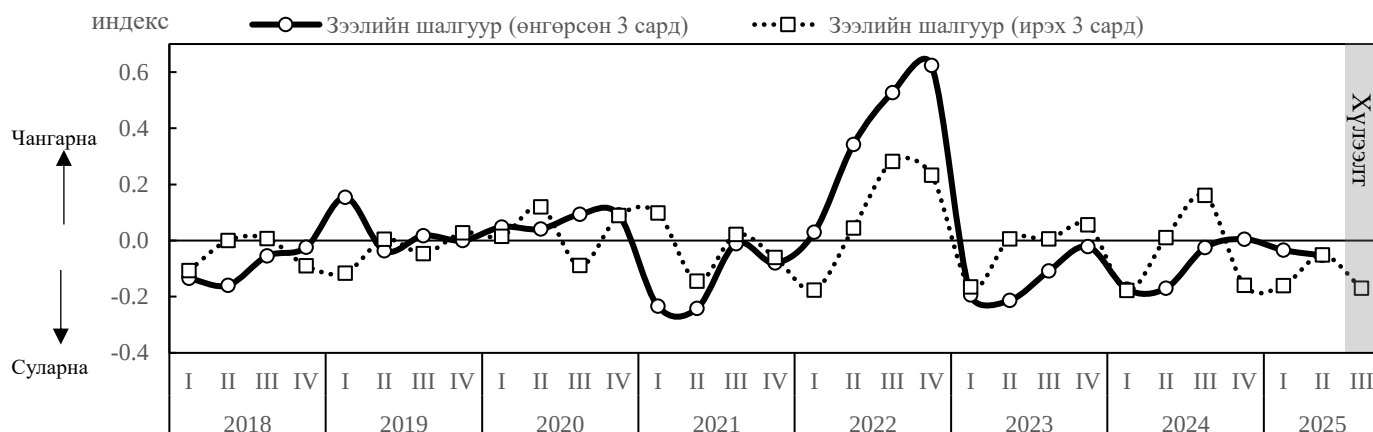
Нийт банкны системийн зээлийн төлөвийг тодорхойлохдоо банк тус бүрийн зээлийн үлдэгдэлд эзлэх хувь хэмжээг тухайн банкны харгалзах индексээр үржүүлэх замаар жигнэсэн дундаж утгыг тооцсон болно. Тухайн хугацаан дахь ерөнхий индексийн утга нь зээлийн шалгуур, нөхцөл, эрэлт, нийлүүлэлтийн талаарх өнгөрсөн 3 сарын байдал болон ирэх 3 сарын төлөвийг илэрхийлнэ.

I. Зээлийн шалгуур

1.1 Аж ахуйн нэгжийн зээлийн шалгуур

- 2025 оны II улиралд ААН-ийн зээлийн шалгуурын индекс -0.05 утгатай гарч, зээлийн шалгуур бага зэрэг суларсан байна. Ирэх улиралд банкууд ААН-ийн зээлийн шалгуураа мөн сулруулах төлөвтэй байна (Зураг 1).

Зураг 1. ААН-ийн зээлийн шалгуур ба хүлээлт

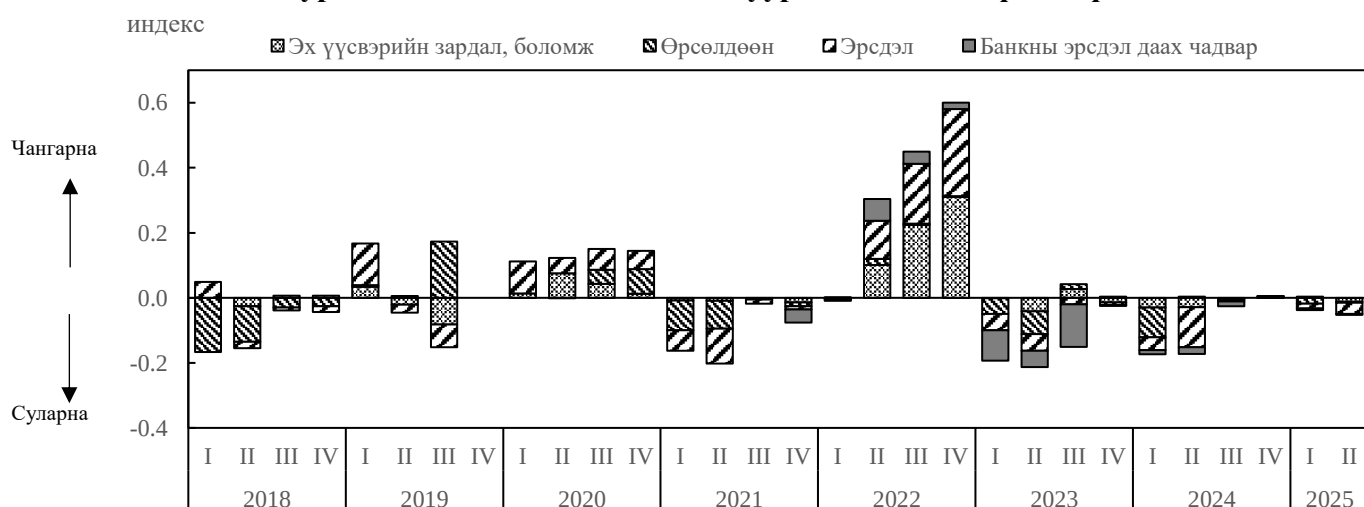
- Банкууд 2025 оны II улиралд ХАА-н салбарт олгох зээлийн шалгуурыг бага зэрэг сулруулж, уул уурхайн салбарт бага зэрэг чангаруулсан бол бусад салбарын зээлийн шалгууртаа өөрчлөлт оруулаагүй байна. Ирэх улиралд уул уурхай, барилгын салбарт олгох зээлийн шалгуурыг хэвээр нь хадгалах, бусад салбарт олгох зээлийн шалгуурыг бага зэрэг сулруулах төлөвтэй байна (Хүснэгт 1).

Хүснэгт 1. ААН-ийн зээлийн шалгуур, салбараар

Хугацаа	Нийт зээл	Хөдөө аж ахуй	Уул уурхай	Боловсруулах үйлдвэр	Барилга	Худалдаа, үйлчилгээ
2025.II улирлын хүлээлт	-0.05	-0.21	0.30	-0.12	-0.10	0
2025.II улирлын үр дүн	-0.05	-0.24	0.14	0	0	0
2025.III улирлын хүлээлт	-0.17	-0.24	0	-0.18	0	-0.18

- Банкууд 2025 оны II улиралд аж ахуйн нэгжийн зээлийн шалгуурыг бага зэрэг сулруулахад эдийн засгийн ерөнхий нөхцөл байдал сайжирч эрсдэл буурсан нь гол нөлөөг үзүүлжээ (Зураг 2).

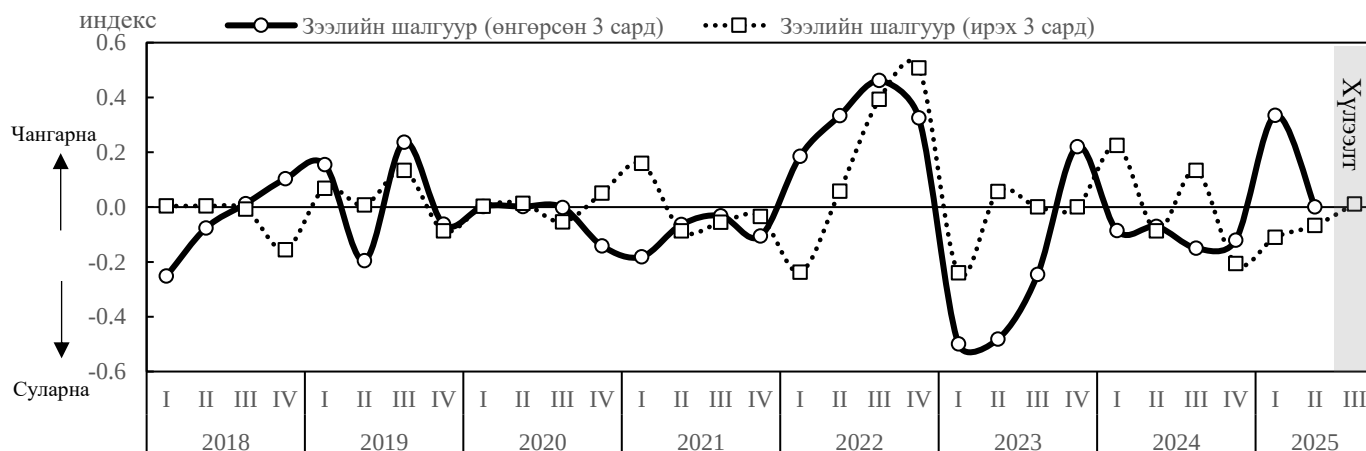
Зураг 2. ААН-ийн зээлийн шалгуурт нөлөөлөгч хүчин зүйлс

1.2 Иргэдийн зээлийн шалгуур

- 2025 оны II улиралд иргэдийн зээлийн шалгуурын индекс 0 гарсан бөгөөд банкууд зээлийн шалгуураа хэвээр нь хадгалсан байна. Ирэх улиралд банкууд иргэдийн зээлийн шалгуураа мөн хэвээр нь хадгалах төлөвтэй байна (Зураг 3).

Зураг 3. Иргэдийн зээлийн шалгуур ба хүлээлт

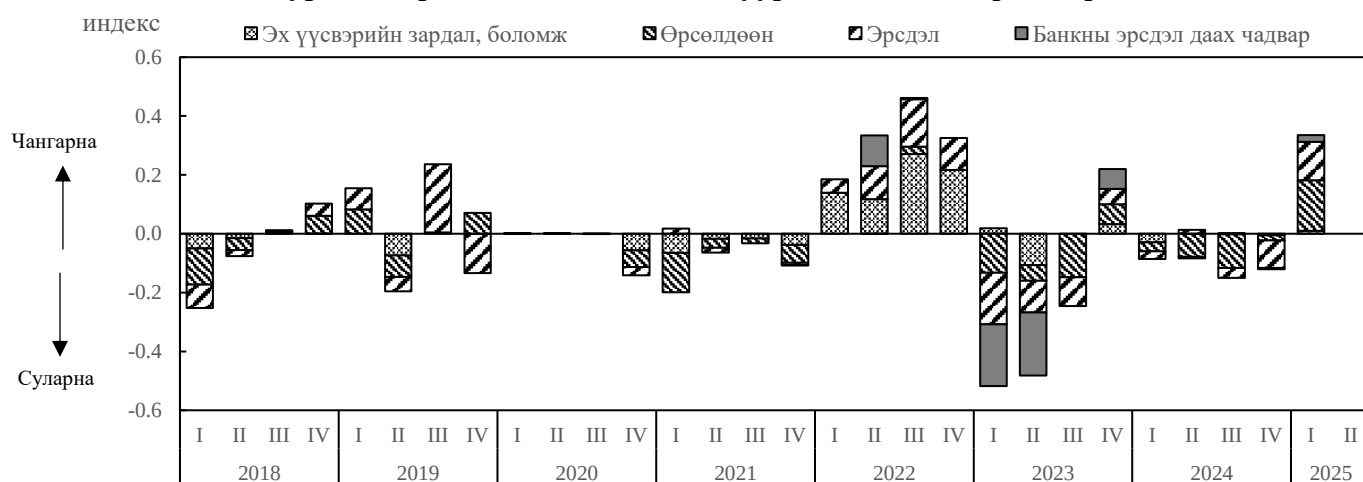

- Банкууд 2025 оны II улиралд тэтгэврийн зээлийн шалгуураа нэлээд, цалингийн зээлийн шалгуураа бага зэрэг чангаруулсан байна. Харин бизнесийн зээлийн шалгуураа бага зэрэг сулруулсан бол бусад төрлийн зээлийн шалгууртаа өөрчлөлт оруулаагүй байна. Ирэх улиралд автомашины зээлийн шалгуурыг бага зэрэг чангаруулах, цалин, малчны зээлийн шалгуураа хэвээр хадгалах, бусад төрлийн зээлийн шалгуурыг бага зэрэг сулруулах төлөвтэй байна (Хүснэгт 2).

Хүснэгт 2. Иргэдийн зээлийн шалгуур, зээлийн ангиллаар							
Хугацаа	Нийт зээл	Цалин-гийн зээл	Тэтгэврийн зээл	Хэрэглээний зээл	Бизнесийн зээл	Малчны зээл	Автомашины зээл
2025.II улирлын хүлээлт	-0.07	0.25	0	0	0	0	0
2025.II улирлын үр дүн	0	0.13	0.51	0	-0.26	0	0
2025.III улирлын хүлээлт	0	0	-0.47	-0.13	-0.26	0	0.10

- Банкууд 2025 оны II улиралд иргэдийн зээлийн шалгууртаа өөрчлөлт оруулаагүй байна (Зураг 4).

Зураг 4. Иргэдийн зээлийн шалгуурт нөлөөлөгч хүчин зүйлс

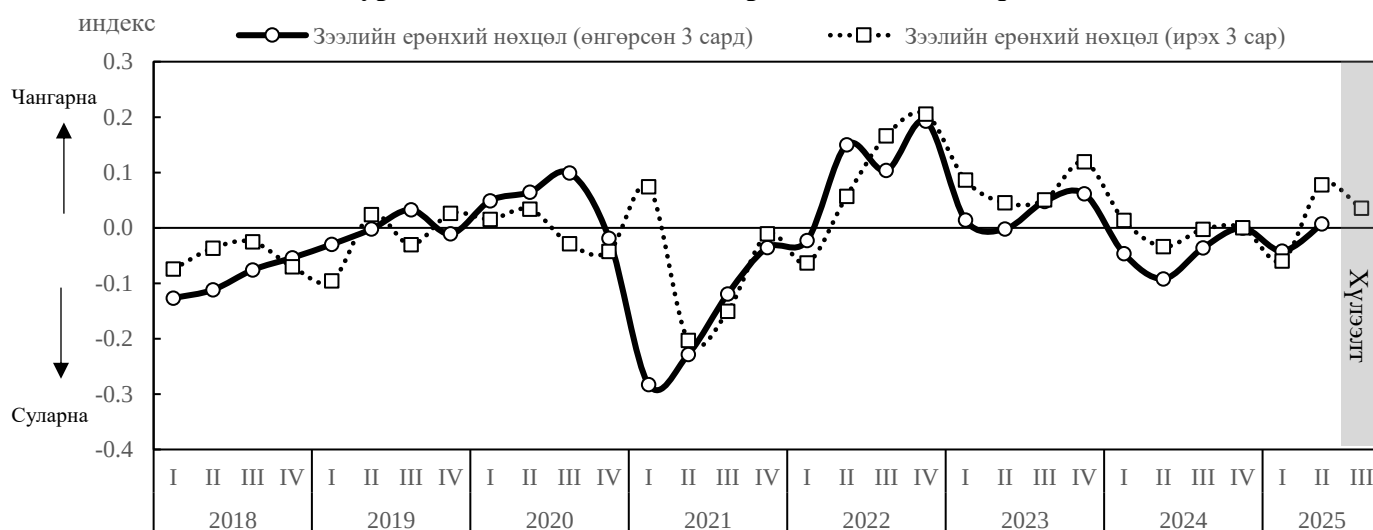

II. Зээлийн нөхцөл

2.1 Аж ахуйн нэгжийн зээлийн нөхцөл

- 2025 оны II улиралд банкууд ААН-ийн зээлийн нөхцөлөө өөрчлөөгүй бөгөөд ирэх улиралд бага зэрэг чангаруулах төлөвтэй байна (Зураг 5).

Зураг 5. ААН-ийн зээлийн ерөнхий нөхцөл, хүлээлт

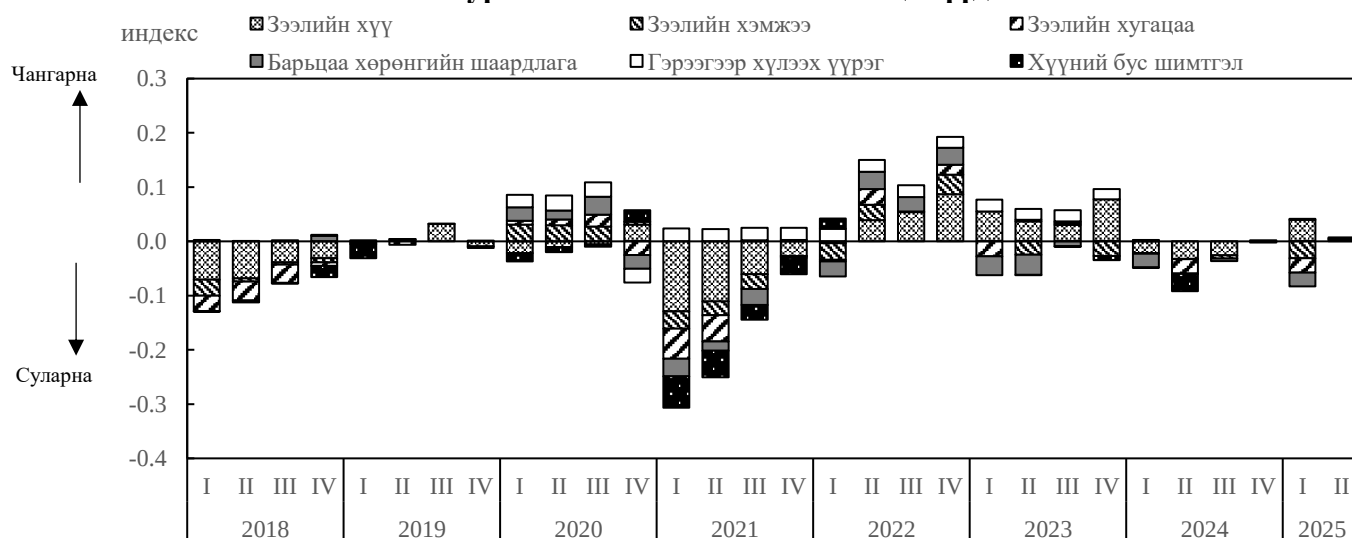
- Банкууд 2025 оны II улиралд хөдөө аж ахуйн салбарт олгох зээлийн нөхцөлөө бага зэрэг сулруулсан бол бусад салбарт олгох зээлийн нөхцөлөө өөрчлөөгүй байна (Хүснэгт 3).

Хүснэгт 3. ААН-ийн зээлийн ерөнхий нөхцөл, салбараар

Хугацаа	Нийт зээл	Хөдөө аж ахуй	Уул уурхай	Боловсруулах үйлдвэр	Барилга	Худалдаа, үйлчилгээ
2025.I улирлын үр дүн	-0.04	-0.04	0	0	0	-0.04
2025.II улирлын үр дүн	0	-0.10	0	0	0	0

- 2025 оны II улиралд банкуудын ААН-ийн зээлийн нөхцөлд өөрчлөлт ороогүй байна (Зураг 6).

Зураг 6. ААН-ийн зээлийн нөхцөлүүд

- Хүснэгт 4-т банкуудаас ААН-д тухайн улиралд олгосон зээлийн жигнэсэн дундаж хүү (ЖДХүү), жигнэсэн дундаж хугацаа (ЖДХугацаа) болон шинээр олгосон зээлийн хэмжээг түүвэр судалгааны үр дүнд гарсан зээлийн хүү, хугацаа, хэмжээний индекстэй харьцуулан эдийн засгийн салбаруудаар харуулав. 2025 оны II улиралд худалдаа, үйлчилгээний салбарт олгосон зээлийн ЖДХүү өмнөх улирлаас 0.5 нэгж хувиар өсөж, ХАА-н салбарт олгосон зээлийн ЖДХүү өмнөх улирлаас 2.7 нэгж хувиар буурсан нь түүвэр судалгааны үр дүнтэй нийцтэй гарсан байна. Харин бусад салбарын хувьд эсрэг үр дүн гарчээ. ХАА-н салбарт олгосон зээлийн ЖДХугацаа 0.8 сараар богиноссон нь түүвэр судалгааны зээлийн хугацааны нөхцөлийг сулруулсан үр дүнгээс эсрэг гарсан байна. Бусад салбаруудад олгосон зээлийн ЖДХугацаа бага зэрэг өөрчлөгдсөн боловч банкууд тус салбаруудад олгосон зээлийн хугацаанд өөрчлөлт оруулаагүй гэж хариулсан байна. 2025 оны II улиралд боловсруулах үйлдвэрийн салбарт шинээр олгосон зээлийн хэмжээ нэмэгдсэн нь түүвэр судалгааны үр дүнтэй нийцтэй гарсан байна. Харин бусад салбарт шинээр олгосон зээлийн хэмжээний өөрчлөлт нь түүвэр судалгааны зээлийн хэмжээний индекстэй харьцуулахад эсрэг үр дүнтэй гарчээ.

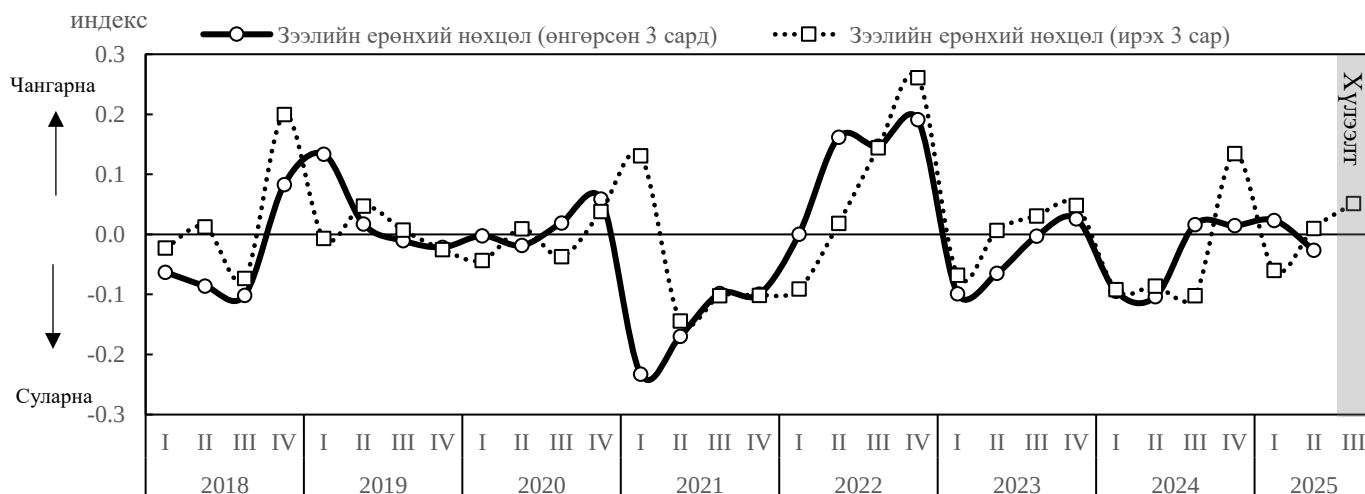
Хүснэгт 4. ААН-д олгосон зээлийн жигнэсэн дундаж хүү болон хугацаа, салбараар						
Зээлийн нөхцөлүүд	Хугацаа	Хөдөө аж ахуй	Уул уурхай	Боловсруулах үйлдвэр	Барилга	Худалдаа, үйлчилгээ
Банкуудын зээлийн ЖДХүү (%)	- 2025.I улирал	11.9	16.0	14.1	17.7	16.4
	- 2025.II улирал	9.2	16.3	17.2	18.0	16.9
	- Өөрчлөлт (%)	<u>-2.7</u>	<u>+0.3</u>	<u>+3.1</u>	<u>+0.3</u>	<u>+0.5</u>
Зээлийн хүүний нөхцөл (судалгааны үр дүн)	2025.II улирал	-0.24	0	-0.02	0	0.04
Банкуудын зээлийн ЖДХугацаа (сар)	- 2025.I улирал	44.3	16.4	24.0	29.3	40.1
	- 2025.II улирал	43.5	19.5	30.0	28.6	48.0
	- Өөрчлөлт (сар)	<u>-0.8</u>	<u>+3.1</u>	<u>+6.0</u>	<u>-0.7</u>	<u>+7.9</u>
Зээлийн хугацааны нөхцөл* (судалгааны үр дүн)	2025.II улирал	-0.24	0	0	0	0
Банкуудын шинээр олгосон зээлийн хэмжээ (тэрбум төг.)	- 2025.I улирал	105.7	741.9	669.2	531.5	6,276.5
	- 2025.II улирал	195.0	739.0	742.5	676.5	4,967.0
	- Өөрчлөлт (%)	<u>+84.4</u>	<u>-0.4</u>	<u>+11.0</u>	<u>+27.3</u>	<u>-20.9</u>
Зээлийн хэмжээний нөхцөл* (судалгааны үр дүн)	2025.II улирал	0	0	-0.02	0	-0.14

*-Зээлийн хугацаа, хэмжээний нөхцөл (-) утгатай бол нөхцөлийг сулруулсан буюу зээлийн хугацаа уртасч, зээлийн хэмжээ нэмэгдсэнийг илэрхийлнэ. (+) утгатай бол нөхцөлийг чангаруулсан буюу зээлийн хугацаа богиносч, зээлийн хэмжээ буурсныг илэрхийлнэ.

2.2 Иргэдийн зээлийн нөхцөл

- 2025 оны II улиралд банкууд иргэдийн зээлийн нөхцөлөө бага зэрэг сулруулсан бол ирэх улиралд бага зэрэг чангаруулах төлөвтэй байна (Зураг 7).

Зураг 7. Иргэдийн зээлийн ерөнхий нөхцөл, хүлээлт

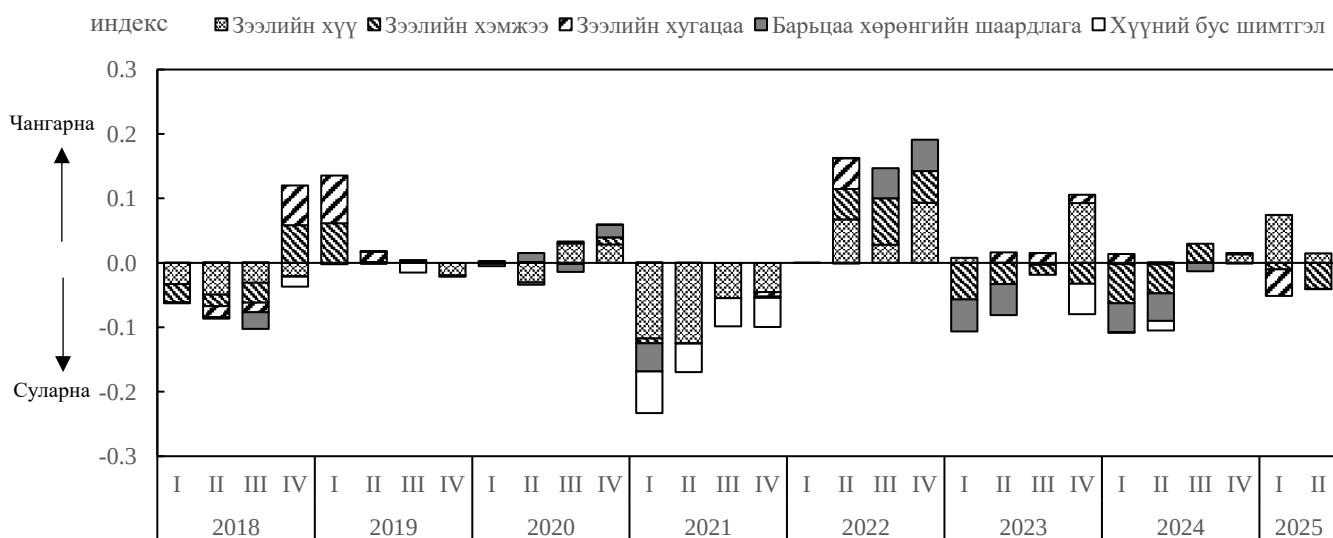
- Банкууд 2025 оны II улиралд автомашины зээлийн нөхцөлийг бага зэрэг сулруулж, малчны зээлийн нөхцөлийг бага зэрэг чангаруулсан бол бусад төрлийн зээлийн нөхцөлд өөрчлөлт оруулаагүй байна (Хүснэгт 5).

Хүснэгт 5. Иргэдийн зээлийн ерөнхий нөхцөл, зээлийн төрлөөр

Хугацаа	Нийт зээл	Цалингийн зээл	Тэтгэврийн зээл	Хэрэглээний зээл	Бизнесийн зээл	Малчны зээл	Автомашины зээл
2025.I улирлын үр дүн	0	0	0	0.09	0	0.10	0
2025.II улирлын үр дүн	-0.03	0	0	0	0	0.06	-0.04

- 2025 оны II улиралд банкуудын зээлийн хүү нэмэгдэж чангаруулах чиглэлд, зээлийн хэмжээ нэмэгдсэнээр сулруулах чиглэлд нөлөөлсөн бөгөөд иргэдийн зээлийн ерөнхий нөхцөл бага зэрэг суларсан байна (Зураг 8).

Зураг 8. Иргэдийн зээлийн нөхцөлүүд

- Хүснэгт 6-д банкуудаас иргэдэд тухайн улиралд олгосон зээлийн жигнэсэн дундаж хүү (ЖДХүү), жигнэсэн дундаж хугацаа (ЖДХугацаа) болон шинээр олгосон зээлийн хэмжээг түүвэр судалгааны үр дүнд гарсан зээлийн хүү, хугацаа, хэмжээний индекстэй харьцуулан зээлийн төрлөөр харуулав. 2025 оны II улиралд тэтгэвэр, малчны зээлийн ЖДХүү өмнөх улирлаас бага зэрэг нэмэгдсэн бөгөөд энэ нь түүвэр судалгааны үр дүнтэй нийцтэй байна. Харин бусад төрлийн зээлийн ЖДХүү 0.1-0.6%-аар буурсан боловч түүвэр судалгаагаар эсрэг үр дүн гарсан байна. Автомашины зээлийн ЖДХугацаа 9.0 сараар нэмэгдсэн нь түүвэр судалгааны тус зээлийн хугацааны нөхцөлийг сулруулсан үр дүнтэй нийцтэй гарсан байна. Харин тэтгэврийн зээлийн ЖДХугацаа 0.2 сараар богиноссон нь түүвэр судалгааны тэтгэврийн зээлийн хугацааны нөхцөлийг сулруулсан үр дүнгээс эсрэг гарсан байна. Бусад төрлийн зээлийн ЖДХугацаа 0.2-4.3 сараар уртассан боловч түүвэр судалгаагаар зээлийн хугацааг ерөнхийдөө хэвэндээ байсан гэж хариулжээ. 2025 оны II улиралд иргэдэд шинээр олгосон хэрэглээний зээлийн хэмжээ буурсан нь түүвэр судалгааны үр дүнтэй нийцтэй гарчээ. Харин бусад төрлийн зээлийн хувьд түүвэр судалгааны зээлийн хэмжээний индекстэй харьцуулахад эсрэг үр дүн гарчээ.

Хүснэгт 6. Иргэдэд олгосон зээлийн жигнэсэн дундаж хүү болон хугацаа, салбараар						
Зээлийн нөхцөлүүд	Хугацаа	Цалингийн зээл	Тэтгэврийн зээл	Хэрэглээний зээл	Малчны зээл	Автомашины зээл
Банкуудын зээлийн ЖДХүү (%)	- 2025.I улирал	17.5	17.0	23.9	21.0	18.8
	- 2025.II улирал	17.4	17.4	23.8	21.6	18.2
	- Өөрчлөлт (%)	<u>-0.1</u>	<u>+0.4</u>	<u>-0.1</u>	<u>+0.6</u>	<u>-0.6</u>
Зээлийн хүүний нөхцөл (судалгааны үр дүн)	2025.II улирал	0.11	0.29	0.01	0.29	0.04
Банкуудын зээлийн ЖДХугацаа (сар)	- 2025.I улирал	28.6	15.2	30.8	24.9	15.9
	- 2025.II улирал	28.8	15.0	35.1	27.2	24.9
	- Өөрчлөлт (сар)	<u>+0.2</u>	<u>-0.2</u>	<u>+4.3</u>	<u>+2.3</u>	<u>+9.0</u>
Зээлийн хугацааны нөхцөл* (судалгааны үр дүн)	2025.II улирал	0	-0.07	0	0	-0.11
Банкуудын шинээр олгосон зээлийн хэмжээ (тэрбум төг.)	- 2025.I улирал	1,756.2	1,132.9	152.3	173.2	22.7
	- 2025.II улирал	1,227.9	118.4	92.6	175.7	21.5
	- Өөрчлөлт (%)	<u>-30.1</u>	<u>-89.5</u>	<u>-39.1</u>	<u>+1.5</u>	<u>-5.1</u>
Зээлийн хэмжээний нөхцөл* (судалгааны үр дүн)	2025.II улирал	-0.14	-0.16	0.01	0	-0.11

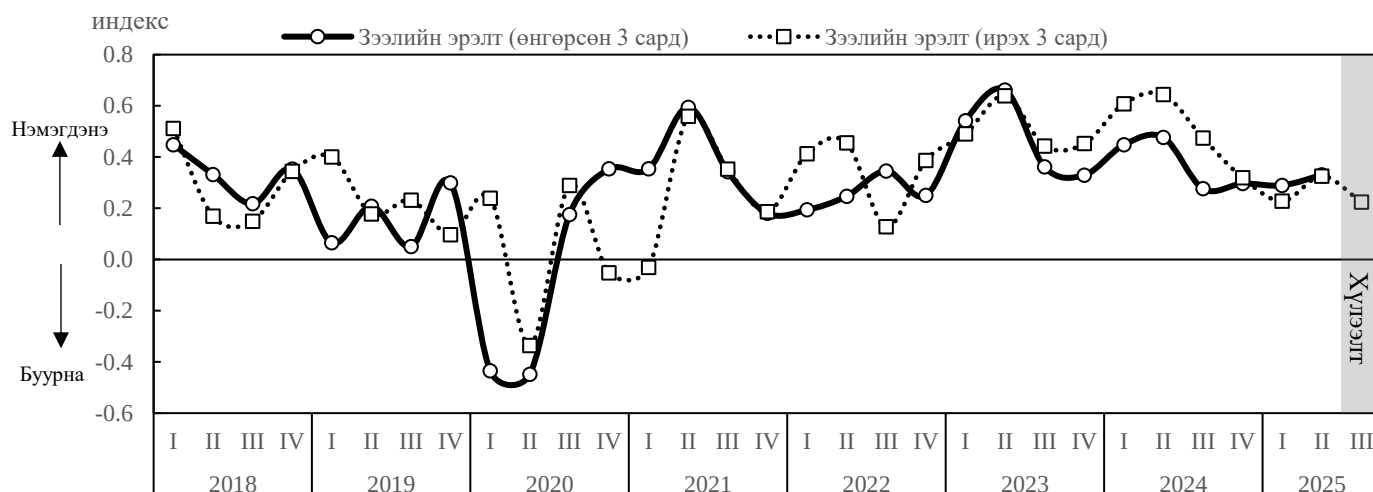
*-Зээлийн хугацаа, хэмжээний нөхцөл (-) утгатай бол нөхцөлийг сулруулсан буюу зээлийн хугацаа уртасч, зээлийн хэмжээ нэмэгдсэнийг илэрхийлнэ. (+) утгатай бол нөхцөлийг чангаруулсан буюу зээлийн хугацаа богиносч, зээлийн хэмжээ буурсныг илэрхийлнэ.

III. Зээлийн эрэлт

3.1 Аж ахуйн нэгжийн зээлийн эрэлт

- 2025 оны II улиралд ААН-ийн зээлийн эрэлт бага зэрэг нэмэгдсэн нь өмнөх улирлын хүлээлттэй нийцтэй гарчээ. Ирэх улиралд ААН-ийн зээлийн эрэлт мөн өндөр хэвээр байх бөгөөд өмнөх улирлын хүлээлтийн утгаас бага зэрэг буурах төлөвтэй байна (Зураг 9).

Зураг 9. ААН-ийн зээлийн эрэлт ба хүлээлт

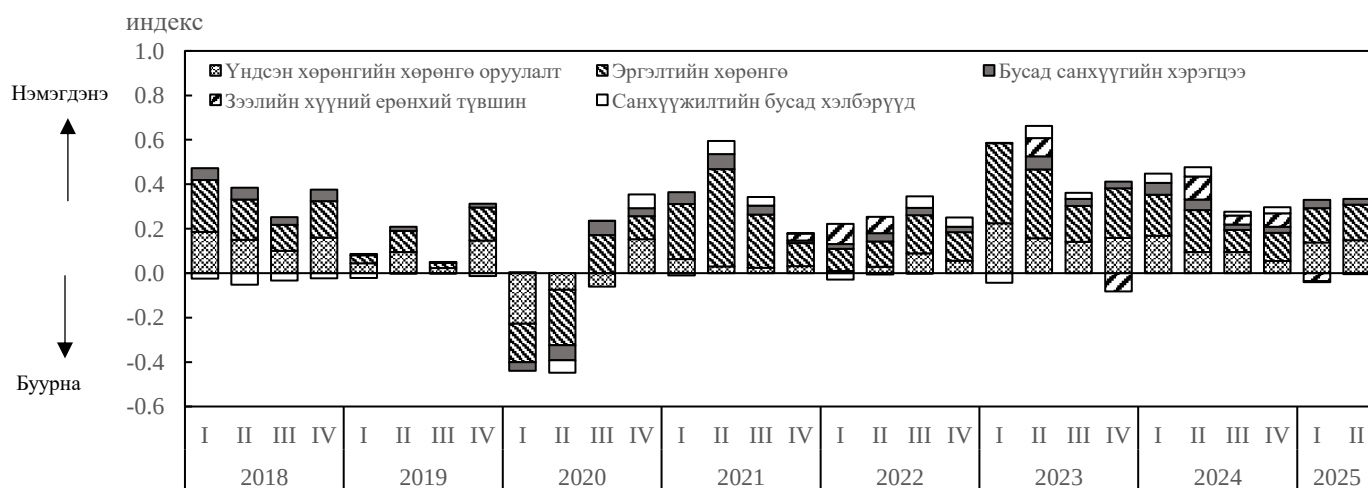
- 2025 оны II улиралд нийт салбаруудын зээлийн эрэлт нэмэгдсэн нь өмнөх улирлын хүлээлттэй нийцтэй гарсан байна. Ялангуяа, ХАА, боловсруулах үйлдвэрийн салбарын зээлийн эрэлт бусад салбаруудтай харьцуулахад өндөр байжээ. 2025 оны III улиралд нийт салбаруудын зээлийн эрэлт бага зэрэг нэмэгдэх төлөвтэй байна (Хүснэгт 7).

Хүснэгт 7. ААН-ийн зээлийн эрэлт, салбараар

Хугацаа	Нийт зээл	Хөдөө аж ахуй	Уул уурхай	Боловсруулах үйлдвэр	Барилга	Худалдаа, үйлчилгээ
2025.II улирлын хүлээлт	0.33	0.45	0.23	0.26	0.13	0.29
2025.II улирлын үр дүн	0.33	0.47	0.18	0.40	0.25	0.27
2025.III улирлын хүлээлт	0.22	0.43	0.06	0.21	0.20	0.16

- 2025 оны II улиралд эргэлтийн болон үндсэн хөрөнгийн хөрөнгө оруулалтын зээлийн хүсэлт нэмэгдсэн нь ААН-ийн зээлийн эрэлт нэмэгдэхэд голлон нөлөөлжээ (Зураг 10).

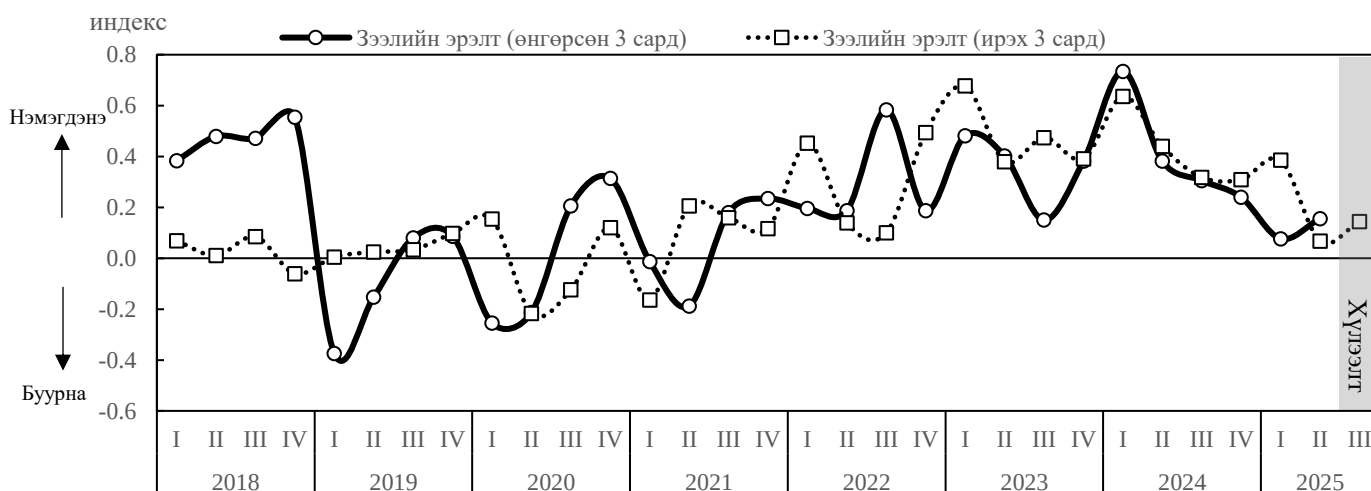
Зураг 10. ААН-ийн зээлийн эрэлтэд нөлөөлөгч хүчин зүйлс

3.2 Иргэдийн зээлийн эрэлт

- 2025 оны II улиралд иргэдийн зээлийн эрэлт бага зэрэг нэмэгдсэн нь өмнөх улирлын хүлээлттэй нийцтэй гарсан бөгөөд хүлээлтийн утгаас бага зэрэг өссөн байна. Ирэх улиралд иргэдийн зээлийн эрэлт мөн бага зэрэг нэмэгдэх төлөвтэй байна (Зураг 11).

Зураг 11. Иргэдийн зээлийн эрэлт ба хүлээлт

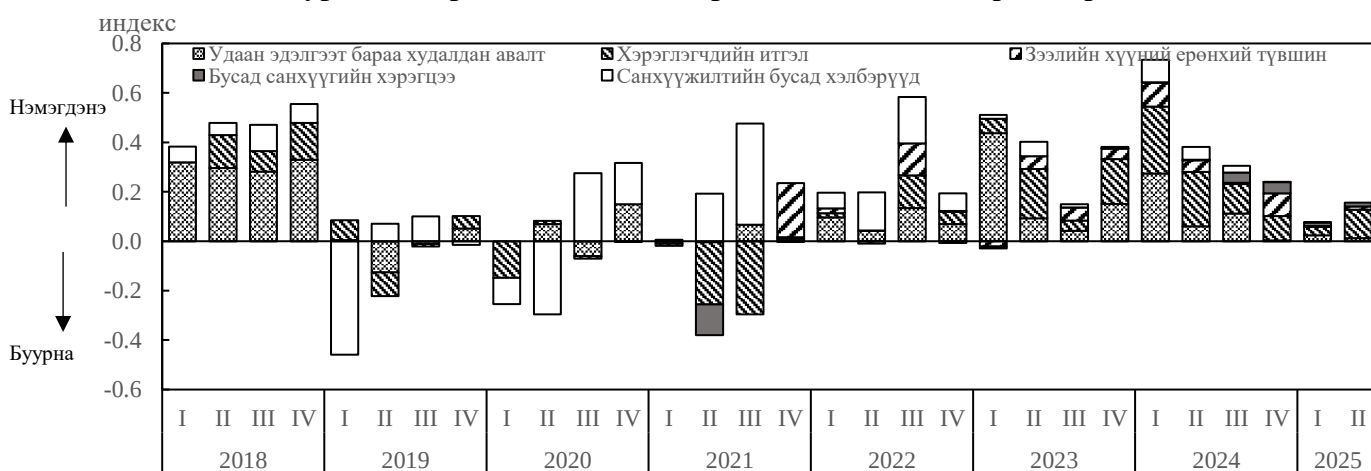
- 2025 оны II улиралд бүх төрлийн зээлийн эрэлт нэмэгдсэн бөгөөд энэ нь өмнөх улирлын хүлээлттэй нийцтэй гарсан байна. 2025 оны III улиралд бүх төрлийн иргэдийн зээлийн эрэлт нэмэгдэх төлөвтэй байна (Хүснэгт 8).

Хүснэгт 8. Иргэдийн зээлийн эрэлт, зээлийн төрлөөр

Хугацаа	Нийт зээл	Цалингийн зээл	Тэтгэврийн зээл	Хэрэглээний зээл	Бизнесийн зээл	Малчны зээл	Автомашинны зээл
2025.II улирлын хүлээлт	0.07	0.15	-0.06	0.16	0.44	0.50	0.19
2025.II улирлын үр дүн	0.16	0.18	0.10	0.14	0.36	0.29	0.31
2025.III улирлын хүлээлт	0.14	0.25	0.21	0.44	0.35	0.29	0.20

- 2025 оны II улиралд эдийн засгийн нөхцөл байдлын талаарх хэрэглэгчдийн итгэл нэмэгдсэн нь иргэдийн зээлийн эрэлт нэмэгдэхэд голлох нөлөөг үзүүлжээ (Зураг 12).

Зураг 12. Иргэдийн зээлийн эрэлтэд нөлөөлөгч хүчин зүйлс

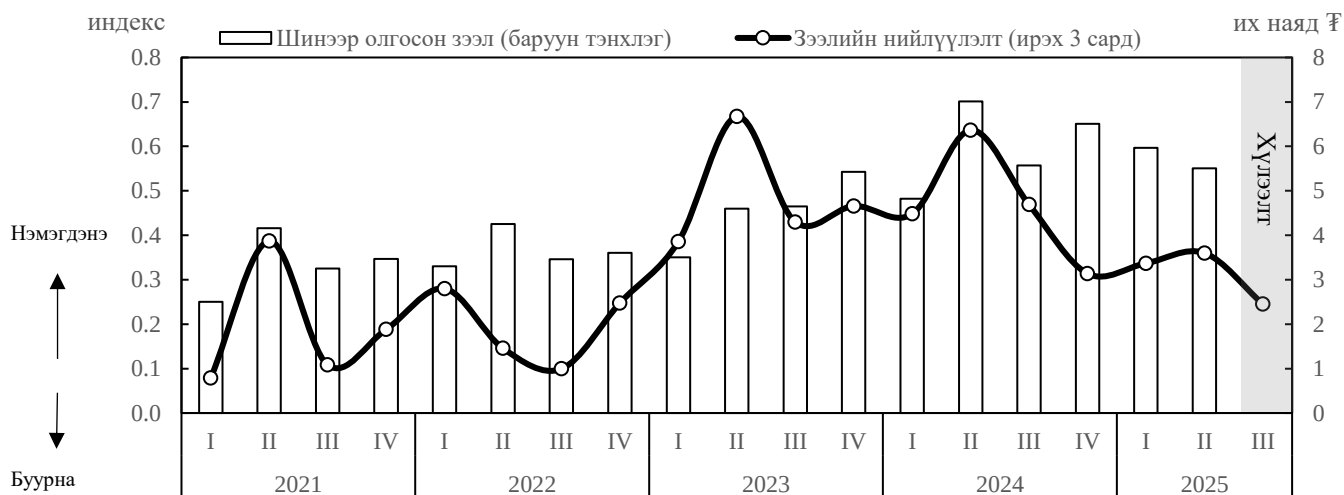

IV. Зээлийн нийлүүлэлт

4.1 Аж ахуйн нэгжийн зээлийн нийлүүлэлт

- 2025 оны II улиралд ААН-д нийт 5.5 их наяд төгрөгийн зээл шинээр олгосон нь өмнөх улирлаас 7.7%, өмнөх оны мөн үеэс 21.4%-аар тус тус буурсан үзүүлэлт байлаа. 2025 оны III улиралд банкууд ААН-д олгох зээлийн нийлүүлэлтээ нэмэгдүүлэх төлөвтэй байна (Зураг 13).

Зураг 13. ААН-ийн зээлийн нийлүүлэлтийн төлөв ба шинээр олгосон зээл

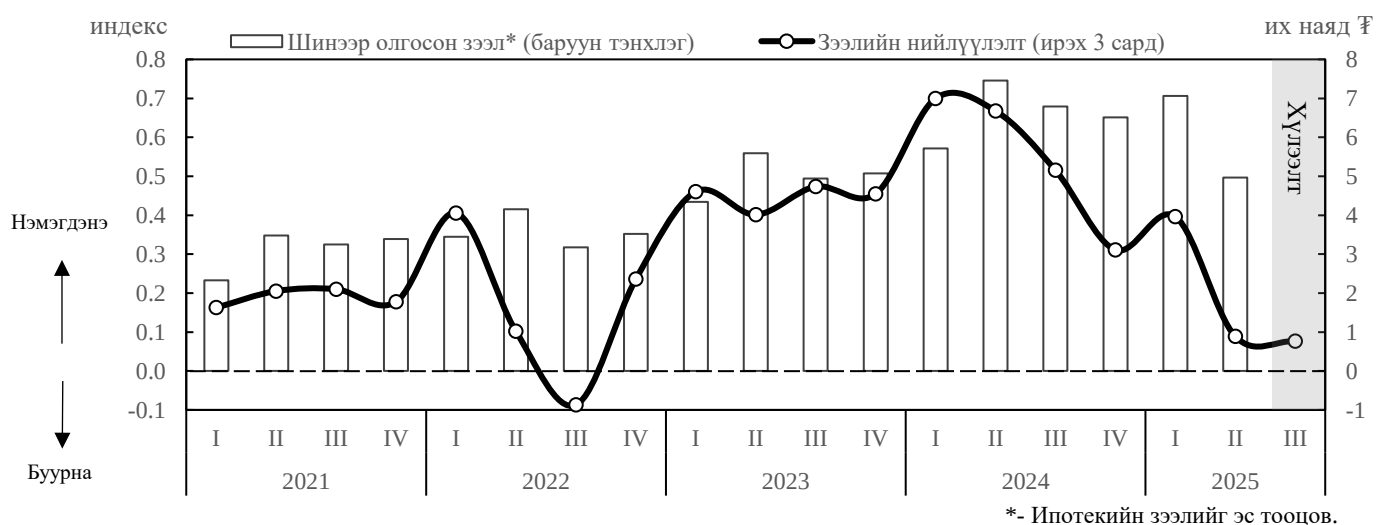
- Банкууд 2025 оны III улиралд бүх салбарт олгох зээлийн нийлүүлэлтээ нэмэгдүүлэх төлөвтэй байна. Ялангуяа, худалдаа, үйлчилгээний салбарт олгох зээлийн нийлүүлэлтээ бусад салбаруудаас илүүтэй нэмэгдүүлэх хандлагатай байна (Хүснэгт 9).

Хүснэгт 9. ААН-ийн зээлийн нийлүүлэлт, салбараар						
Хугацаа	Нийт зээл	Хөдөө аж ахуй	Уул уурхай	Боловсруулах үйлдвэр	Барилга	Худалдаа, үйлчилгээ
2025.II улирлын хүлээлт	0.36	0.47	0.18	0.26	0.31	0.44
2025.III улирлын хүлээлт	0.25	0.25	0.06	0.23	0.07	0.32

4.2 Иргэдийн зээлийн нийлүүлэлт

- Банкууд 2025 оны II улиралд иргэдэд 5.0 их наяд төгрөгийн зээл шинээр олгосон нь өмнөх улирлаас 29.6%-аар буурсан байна. Ирэх 2025 оны III улиралд банкууд иргэдэд олгох зээлийн нийлүүлэлтээ бага зэрэг нэмэгдүүлэх төлөвтэй байна (Зураг 14).

Зураг 14. Иргэдийн зээлийн нийлүүлэлтийн төлөв ба шинээр олгосон зээл

*- Ипотекийн зээлийг эс тооцов.

- Банкууд 2025 оны III улиралд бүх төрлийн иргэдийн зээлийн нийлүүлэлтээ нэмэгдүүлэх төлөвтэй байна. Ялангуяа, бизнес, автомашин, малчны зээлийн нийлүүлэлтээ бусад төрлөөс илүүтэй нэмэгдүүлэх хандлагатай байна (Хүснэгт 10).

Хүснэгт 10. Иргэдийн зээлийн нийлүүлэлт, зээлийн төрлөөр							
Хугацаа	Нийт зээл	Цалингийн зээл	Тэтгэврийн зээл	Хэрэглээний зээл	Бизнесийн зээл	Малчны зээл	Автомашин зээл
2025.II улирлын хүлээлт	0.09	0.15	-0.09	0.30	0.31	0.28	0.32
2025.III улирлын хүлээлт	0.08	0.10	0.13	0.16	0.30	0.29	0.30

Хавсралт 1. ААН болон иргэдийн зээлийн шалгуурт нөлөөлөгч хүчин зүйлс¹

Хүснэгт 11. ААН-ийн зээлийн шалгуурт нөлөөлөгч хүчин зүйлс, салбараар (2025.II улирал)						
Хүчин зүйлс	Нийт зээл	Хөдөө аж ахуй	Уул уурхай	Боловсруулах үйлдвэр	Барилга	Худалдаа, үйлчилгээ
Эх үүсвэрийн зардал, боломж						
Эх үүсвэрийн өртөг	0.03	-0.24	0	0	0	0.01
Санхүүжилтийн боломж	-0.16	-0.24	-0.01	-0.20	0	-0.17
Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадвар	0	0	0	0	0	0
Өрсөлдөөн						
Бусад банкуудын өрсөлдөөн	0	0	-0.01	-0.02	0	0
Бусад санхүүгийн байгууллагын өрсөлдөөн	-0.02	0	0	0	0	0
Санхүүгийн захын өрсөлдөөн	-0.02	0	0	0	0	0
Эдийн засгийн байдал						
Эдийн засгийн өсөлт	-0.15	-0.24	0.12	0	0.01	-0.14
Инфляц	0.01	0	0	0	0.01	0.01
Валютын ханш	0.02	0	0.02	0	0	0
Эрсдэл						
Тухайн салбарын төлөв байдал	-0.16	-0.24	0	-0.20	0	-0.16
Барьцаа хөрөнгийн эрсдэл	-0.15	-0.24	0	-0.18	0.01	-0.14
Банкны эрсдэл даах чадвар	-0.01		-0.01	-0.02	0	-0.01

Хүснэгт 12. Иргэдийн зээлийн шалгуурт нөлөөлөгч хүчин зүйлс, зээлийн төрлөөр (2025.II улирал)							
Хүчин зүйлс	Нийт зээл	Цалин-гийн зээл	Тэтгэв-рийн зээл	Хэрэглээ-ний зээл	Бизнес-ийн зээл	Малчны зээл	Автомашин-ны зээл
Эх үүсвэрийн зардал, боломж							
Эх үүсвэрийн өртөг	0.06	0.07	0.05	0.14	0	0	0.11
Санхүүжилтийн боломж	0.01	0	0	0.01	0	0	-0.01
Өрсөлдөөн							
Бусад банкны өрсөлдөөн	-0.01	0	0	0	0	0	0
Бусад санхүүгийн байгууллагын өрсөлдөөн	-0.01	0	0	0	0	0	0
Эдийн засгийн байдал							
Эдийн засгийн өсөлт	0.11	0.15	0.08	0.14	0.01	0	-0.01
Инфляц	0.03	0.05	0	0.01	0.01	0	0
Валютын ханш	0.03	0.04	0	0	0	0	-0.01
Эрсдэл							
Төлбөрийн чадвар	-0.03	0.07	-0.08	0	0	0	0
Барьцаа хөрөнгийн эрсдэл	0	0	0	0	0	0	0
Банкны эрсдэл даах чадвар	0	0	0	0	0	0	0

¹ Тайлбар: (+) тэмдэгтэй бол зээлийн шалгуурт чангаруулах, (-) тэмдэгтэй бол зээлийн шалгуурт сулруулах нөлөө үзүүлсэн.

Хавсралт 2. ААН болон иргэдийн зээлийн эрэлтэд нөлөөлөгч хүчин зүйлс²

Хүснэгт 13. ААН-ийн зээлийн эрэлтэд нөлөөлөгч хүчин зүйлс, салбараар (2025.II улирал)						
Хүчин зүйлс	Нийт зээл	ХАА	Уул уурхай	Боловсруулах үйлдвэр	Барилга	Худалдаа, үйлчилгээ
Санхүүжилтийн хэрэгцээ						
Үндсэн хөрөнгийн хөрөнгө оруулалт	0.40	0.28	0.13	0.27	0.29	0.30
Эргэлтийн хөрөнгө	0.43	0.47	0.20	0.28	0.30	0.42
Ажиллах хүчин болон тоног төхөөрөмж	0.18	0.24	0.06	0.21	0.24	0.18
Компанийн нэгдэл, бүтцийн өөрчлөлт	0	0	0	0	0	0
Зээлийн хүүний ерөнхий түвшин	-0.01	0	0	0	0	0.01
Өрийн дахин санхүүжилт	0.03	0	0	0	0	0.01
Бусад санхүүжилтийн хэлбэрүүд						
Дотоод санхүүжилт	0	0	0	0	0	0
Бусад банкуудаас зээлэх	0	0	-0.01	-0.02	0	0
Бусад санхүүгийн байгууллагаас зээлэх	0	0	0	0	0	0
Үнэт цаас, хувьцаа гаргах	0	0	0	0	0	0
Гадаад зах зээлээс санхүүжилт татах	0	0	0	0	0	0

Хүснэгт 14. Иргэдийн зээлийн эрэлтэд нөлөөлөгч хүчин зүйлс, зээлийн төрлөөр (2025.II улирал)							
Хүчин зүйлс	Нийт зээл	Цалингийн зээл	Тэтгэврийн зээл	Хэрэглээний зээл	Бизнесийн зээл	Малчны зээл	Автомашинны зээл
Санхүүжилтийн хэрэгцээ							
Удаан эдэлгээтэй бараа худалдан авалт	0.01	0.04	0	0	0.01	0	0.15
Хэрэглэгчдийн итгэл	0.08	0.08	0.08	0	0.03	0.29	0.17
Зээлийн хүүний ерөнхий түвшин	0.01	0	0	-0.01	0.01	0	0.24
Өрийн дахин санхүүжилт	0.01	0	0	0	0.01	0	0
Үнэт цаас худалдан авалт	0.01	0	0	0	0	0	0
Бусад санхүүжилтийн хэлбэрүүд							
Өрхийн хуримтлал	0	0	0.05	0	0	0	0
Бусад банкуудаас зээлэх	0	0	0	0	0	0	0
Санхүүжилтийн бусад эх үүсвэр	0	0	0	0	0	0	0

² Тайлбар: (+) тэмдэгтэй бол зээлийн эрэлтэд нэмэгдүүлэх, (-) тэмдэгтэй бол зээлийн эрэлтэд бууруулах нөлөө үзүүлсэн.